

Aarhus byråds journalsager (J. Nr. 37-1928)

Originalt emne

Arbejderforhold

Arbejderforhold/Arbejderforhold i Almindelighed

Embedsmænd, Kommunale

Embedsmænd, Kommunale/Embedsmænd i Almindelighed

Foreninger

Foreninger/Fagforeninger

Foreninger/Lægeforeninger

Havnen

Havnen/Havnens Personale

Havnen/Regulativer, Reglementer m m

Lønninger

Lønninger/Lønninger i Almindelighed

Rets- og Politivæsen

Rets- og Politivæsen/Politivæsen

Sygehuse

Sygehuse/Hospitalemedes Funktionærer

Sygehuse/Hospitalslæger

Vedtægter

Indholdsfortegnelse

- 1) [Byrådsmødet den 14. juli 1928](#)
- 2) [Byrådsmødet den 16. august 1928](#)
- 3) [Byrådsmødet den 30. august 1928](#)
- 4) [Byrådsmødet den 6. september 1928](#)
- 5) [Byrådsmødet den 25. oktober 1928](#)
- 6) [Byrådsmødet den 8. november 1928](#)
- 7) [Byrådsmødet den 22. november 1928](#)
- 8) [Byrådsmødet den 29. november 1928](#)
- 9) [Byrådsmødet den 13. december 1928](#)
- 10) [Byrådsmødet den 13. december 1928](#)
- 11) [Byrådsmødet den 10. januar 1929](#)
- 12) [Byrådsmødet den 21. februar 1929](#)
- 13) [Byrådsmødet den 7. marts 1929](#)

Uddrag fra byrådsmødet den 14. juli 1928 - side 2

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 37-1928)

Forespørgsel fra Lønudvalget

til Indenrigsministeriet om, hvorvidt Byraadet er berettiget til at foretage Ændringer i Lønregulativets Lønsatser.

H. P. Christensen erindrede om de Forhandlinger, der tidligere var ført med de forskellige Organisationer. Sidst havde Udvalget tilbudt en Ordning, hvorefter Grundlønnen nedsættes med 20 %, som foreløbig overgaar til Dyrtidstillæget, og det nuværende Tillæg skal saa bortfalde i Løbet af et Par Aar. Der var ikke kommen noget endeligt Svar fra Organisationerne herpaa, og Udvalget havde da ment, at det var rigtigst at faa at vide, hvorledes Ministeriet ser paa Forholdet, hvorfor man havde forespurgt, om Byraadet eventuelt er berettiget til at ændre Lønregulativet. Sagen var nu kommen fra Ministeriet til Byraadets Erklæring, og Taleren anbefalede at tiltræde Henvendelsen.

Borgmesteren henviste til Budgetudvalgets Erklæring, som gaar ud paa, at Byraadet søger Indenrigsministeriet om Tilladelse til at ændre Lønregulativet overensstemmende med

Lønudvalgets Forslag.

Indstillingen vedtoges.

Uddrag fra byrådsmødet den 16. august 1928 - side 1

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 37-1928)

Skrivelse fra Indenrigsministeriet med Approbation paa Ændring af Lønregulativet.

Borgmesteren meddelte, at den socialdemokratiske Gruppe havde forlangt Sagen udsat.

Udgik af Dagsordenen.

Uddrag fra byrådsmødet den 30. august 1928 - side 3

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 37-1928)

Indenrigsministeriets Approbation paa den vedtagne Ændring til Lønregulativet.

Fra Ministeriet forelaa følgende Skrivelse:

I et fra Amtmanden over Aarhus Amt modtaget Andragende af 17. Juli har Byraadet anholdt om Indenrigsministeriets Stadfæstelse af følgende Ændringer i det af Indenrigsministeriet under 29. Maj 1920 stadfæstede Lønregulativ for Aarhus Kommunes Embeds- og Bestillingsmænd:

"Lønregulativet ændres saaledes, at Grundløn og Alderstillæg nedsættes med 20 %, hvilket Beløb fremtidig betragtes som Dyrtidstillæg, som stiger og falder med Pristallet, og ikke er pensionsgivende.

For de Tjenestemænd, som allerede er ansat med 75 % pensionsgivende Løn, forhøjes denne til 80 %.

Det nuværende Dyrtidstillæg, 180 Kr. aarlig for gifte og 60 Kr. aarlig for ugifte, nedsættes med henholdsvis 60 Kr. og 20 Kr. den 1. Oktober 1928, 1. April 1929 og 1. Oktober 1929, saaledes at det helt bortfalder sidstnævnte Dato, og saafremt Pristallet berettiger til det,

nedsættes det yderligere indenfor nævnte Tidsrum."

I denne Anledning skulde man tjenstlig melde, at de omhandlede Ændringer i Kommunens Lønregulativ herved stadfæstes som gældende for Tiden indtil 31. Marts 1929, hvorved Opmærksomheden henledes paa, at en Del af de i Lønregulativet optagne Lønninger ogsaa med den her omhandlede Lønnedsættelse ligger ikke ubetydeligt over Statens Lønsatser for tilsvarende Tjenestemandsgupper, og at Indenrigsministeriet derfor ikke kan anse den foretagne Lønregulering for tilstrækkelig til Opfyldelse af, hvad Ministeriet i Anledning af Afgørelsen i Sagen om Købstadkommunens Optagelse af et Laan paa 9300000 Kr i Skrivelse af 1. December f. A. udtalte overfor Byraadet om Kommunens Lønninger, hvorhos Ministeriet ogsaa henviser til de i sin Tid mellem Indenrigsministeriet og Den danske Købstadforening førte Forhandlinger angaaende Købstædernes Lønningsvedtægter.

Man udbeder sig derhos nærmere Oplysning, hvorledes den ved Nyordningen fremkommende Løndel paa 20 % skal stige og falde efter Pristallet.

Efter den ved Sagen givne Anledning skulde man bemærke, at Kommunens Lønregulativ kan ændres af Byraadet med Indenrigsministeriets Stadfæstelse, og at de foran nævnte Lønforandringer, der er stadfæstede af Ministeriet, derfor er gældende for de af Lønregulativet omhandlede Tjenestemænd."

Bernt Jensen bemærkede, at Ændringen i Lønregulativet var fremkommen, uden at Forhandlingerne med Organisationerne var ført til Ende, hvorfor Taleren paa den socialdemokratiske Gruppes Vegne vilde tage Afstand fra den Maade, som Sagen var behandlet paa, og foreslaa, at den vises tilbage til Lønudvalget.

Borgmesteren svarede, at det i saa Fald maatte blive paa Flertallets Vegne i Gruppen, for Taleren havde været med til at stemme for Forslaget i Byraadsmødet den 14. Juli og vilde ikke løbe fra dette. Selvfølgelig kunde Byraadets Flertal nu misbillige, hvad der dengang var sket, men saa skønnede Taleren ikke rettere, end at den tidligere Vedtagelse maatte forkastes. Det havde været nævnt i enkelte Blade, at der skulde være begaaet en Ekspeditionsfejl fra Talerens Side; men det passede absolut ikke, og iøvrigt tog Taleren ikke Hensyn til Bladenes Skrivelser.

J. Chr. Møller fandt ikke, der var nogen Mulighed for at sende Sagen til Lønudvalget; den var vedtaget af Byraadet og godkendt af Ministeriet, og saa kunde Lønudvalget ikke igen

begynde at arbejde dermed. Taleren vilde derfor anbefale at stemme imod Bernt Jenens Forslag.

K. Moustén mente ikke, der var noget i Vejen for at sende Sagen til Lønudvalget, for den var ikke behandlet færdig; der var ikke bestemt noget om, hvor meget der skal trækkes fra, naar Pristallet gaar ned, og der stod slet ikke noget i Forslaget om, hvorvidt det skulde have tilbagevirkende Kraft, hvilket vilde have Indflydelse paa Pensionerne. Disse Ting maatte klares, og Ministeriet forlangte selv en yderligere Indstilling om forskellige Forhold.

Leonhard Hansen syntes ikke, man burde drøfte Sagen i Dag, og hvis der var Modstand mod at sende Sagen til Lønudvalget, vilde Taleren paa 5 Medlemmers Vegne anmode om at faa Sagen udsat.

J. Chr. Møller fandt saa ikke Anledning til at sige mere derom, naar Sagen skulde udsættes.

H. P. Christensen vilde gøre opmærksom paa, at Lønudvalget i sin Tid blot indsendte Sagen som en Forespørgsel til Ministeriet, og at den fik en anden Ordlyd i Byraadet. Men selvfølgelig tog Taleren sin Del af Ansvaret derfor Borgmesteren bad saa Lønudvalget behandle Spørgsmaalet i Mellemtiden, og forhaabentlig varede det ikke altfor længe, før Sagen igen kom til Byraadet.

Sagen udsattes.

Uddrag fra byrådsmødet den 6. september 1928 - side 3

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 37-1928)

Skrivelse fra Indenrigsministeriet med Approbation paa den vedtagne Ændring af Lønregulativet. (Side 117).

Borgmesteren gjorde opmærksom paa, at Sagen første Gang blev taget tilbage af Taleren, og næste Gang blev den forlangt udsat i Henhold til Forretningsordenen. Dette var atter forlangt nu, hvorfor den vilde blive taget tilbage.

Udsattes.

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 37-1928)

Indenrigsministeriets Skrivelse af 8. August d. A. vedrørende Ændring i Lønregulativet. (Side 117).

Borgmesteren erindrede om, at Sagen havde været fremme nogle Gange, hvorfor T Taleren vilde knytte et Par Bemærkninger dertil, før den gik til Efterretning. I det Lønregulativ, som jo var stadfæstet ved Ministeriets Skrivelse af 8. August, var der adskillige Ting, som skulde ændres, og hvorom der altsaa skulde forhandles. Fra Byraadets Side var der Stemning for en Forhandling med de kommunale Mænds Organisationer for om mulig at faa en Overenskomst, der kunde tilfredsstillende alle Parter, og der havde i den sidste Tid været arbejdet ihærdigt herpaa; det var endnu ikke sket, men vilde forhaabentlig ske i den nærmeste Fremtid. Talerens Stilling krævede imidlertid, at Sagen skulde gøres færdig. Som Sagen i Øjeblikket laa, var det foreliggende Lønregulativ faktisk gældende for Kommunens Bestillingsmænd, men der stod i Skrivelsen, at Ministeriet ønskede at høre nærmere om de Ting, som ikke var helt klarlagte, og derfor vilde der, saasnart Forhandlingerne mellem Lønudvalget og Organisationerne var tilendebragt, blive forsøgt en Forhandling med Ministeriet angaaende det Forslag, som de eventuel enes om. Af den Grund vilde der ikke fra Administrationens Side blive foretaget noget Fradrag i Lønningerne for indeværende Maaned, men taleren maatte tage det Forbehold, at hvis der ikke opnaas en Overenskomst, der kan blive godkendt af Ministeriet, maa eventuelle Fradrag foretages næste Gang for begge Maaneder. Taleren vilde derfor henstille at tage Sagen til Efterretning.

Bernt Jensen erkendte, at Sagen i Henhold til Forretningsordenen ikke mere kunde tages tilbage, og Taleren vilde ogsaa henstille at tage den til Efterretning, dog med den Tilføjelse, at Lønforhandlingerne med Organisationerne fortsættes og fører til Enighed om Spørgsmaalet.

J. Chr. Møller forstod ikke, hvorledes man kan tage en Sag til Efterretning og saa tilføje forskellige Betingelser dertil. Naar man tog en Sag til Efterretning, betød det, at man godkendte, hvad der tidligere var vedtaget. Denne Sag var vedtaget enstemmig baade af

Lønudvalget, Budgetudvalget og Byraadet og derefter approberet af Ministeriet, og saa kunde man ikke bagefter tage Forbehold. Det eneste, som Ministeriet forlangte Svar paa, var, hvorledes Pristallet udregnes, og Taleren gik ud fra, at det var Statens Pristal, der lægges til Grund. Andet var der næppe at svare derpaa. Selv om man forhandlede nok saa længe, var det meget tvivlsomt, at der opnaaedes noget derved, for Ministeriet gik næppe med til en Ordning, hvorved Fradraget blev mindre end det nu vedtagne. Ministeriet gjorde oven i Købet opmærksom paa, at det egentlig var for lidt, og faktisk blev der jo heller ikke fradraget noget i selve Lønnen, kun at Dyrtidstillæget gradvis skulde forsvinde. Det eneste, der skete, var en Ændring i Pensionsforholdet, og den var paatrængende nødvendig.

K. Moustén hævdede, at man ikke godkendte en Sag, fordi den blev taget til Efterretning; det sagde kun, at et eller andet var sket, men deri laa absolut ikke nogen Godkendelse. Man kunde hverken godkende eller forkaste en Sag, der foretaa til Efterretning.

Borgmesteren bemærkede, at en Forhandling med Ministeriet i hvert Fald var en Nødvendighed.

Bernt Jensen udtalte, at hvorvidt det Forslag, som Ministeriet har godkendt, skulde sættes i Kraft eller ikke, maatte staa for Borgmesterens egen Regning. Angaaende Forslagets Vedtagelse de forskellige Steder, kunde der siges en Del derom, men Taleren skulde ikke ved denne Lejlighed komme ind derpaa. Det blev i hvert Fald Flertallet, der bestemte, om Sagen skal godkendes eller tages op til ny Behandling. Taleren vilde fastholde den foreslaaede Vedføjelse.

J. Chr. Møller fandt det ikke sikkert, at Flertallet blev ene om at bestemme det. Naar en Sag var kommen fra Ministeriet, og man tog den til Efterretning, maatte den betragtes som værende i Orden.

Borgmesteren bemærkede, at hvis Bernt Jensen havde haft Talerens Plads, vilde han forstaa, at Sagen ikke kunde tages paa anden Maade, og saa maatte det staa for de andres Regning, hvis de tog en anden Bestemmelse.

Toges til Efterretning.

Uddrag fra byrådsmødet den 8. november 1928 - side 1

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 37-1928)

Skrivelse fra Den alm. danske Lægeforening angaaende Lønforhandling vedrørende Overlægerne ved Kommunens Hospitaler.

Borgmesteren oplyste, at en Afskrift heraf var tilstillet Lønudvalget.

Toges til Efterretning.

Uddrag fra byrådsmødet den 22. november 1928 - side 1

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 37-1928)

Forventet Meddelelse fra Lønudvalget om, hvorledes Lønudbetalingen til de kommunale Funktionærer skal foregaa efter Lønningslisterne pr. 30. November.

Borgmesteren meddelte, at der ikke forelaa noget nyt fra Lønudvalgets Side, idet Udvalget endnu ikke var naaet til et Resultat. Den Skrivelse, som Taleren ved sidste Lønudbetaling havde tilstillet Embedsmændene, indeholdt ogsaa tilstrækkelig Reservation, og der var næppe Anledning til i Dag at komme ind paa at diskutere Spørgsmaalet.

Udgik af Dagsordenen.

Uddrag fra byrådsmødet den 29. november 1928 - side 1

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 37-1928)

Forventet Meddelelse fra Lønudvalget om, hvorledes Lønudbetalingen til de kommunale Funktionærer skal foregaa efter Lønningslisterne pr. 30. December.

Borgmesteren oplyste, at der fra Ministeriets Side var krævet, at det ny Lønregulativ skulde sættes i Kraft.

M. C. Falk var enig med Borgmesteren heri; men naar Sagen i sin Tid blev sendt til Lønudvalget, var det jo Mening, at man skulde saavidt mulig komme overens med Tjenestemændene, og Udvalget havde derfor arbejdet i den Retning. Som Sagen nu laa,

mente Taleren bestemt, at der vilde foreligge en Indstilling, eventuelt flere, fra Lønudvalget til Mødet den 13. December, og saa kunde Spørgsmaalet om Lønningslisterne naa at blive afgjort i rette Tid. Men selvfølgelig kom man ikke udenom at sætte Lønregulativet i Kraft, enten der opnaaedes noget ved Forhandlingerne eller ikke.

Borgmesteren indrømmede, at det var behageligst at faa en Overenskomst, men Taleren var ogsaa vidende om, at Funktionærerne for ca. ½ Aar siden havde henvendt sig til en Sagfører angaaende et eventuelt Sagsanlæg mod Kommunen, og paa den anden Side stod Ministeriet haardt paa sit Standpunkt. Det var derfor en ubehagelig Situation for Byraadet, hvilket maaske ikke alle Medlemmer var klar over.

J. Chr. Møller var enig med Falk i, at hvis der kunde foreligge en Overenskomst angaaende Lønregulativet var det en Fordel, at man havde faaet en Forhandling i Gang; men hvis der ikke blev Enighed, vilde det sikkert blive det modsatte af en Fordel. Det var givet, at som Lønregulativet nu forelaa, kunde det ikke forandres, og det havde vist været klogere, om man straks havde tiltraadt det og erkendt, at foreløbig var der ikke noget at gøre. Saa kunde Regulativet jøsenere opsiges, hvis man ønskede det.

Den 13. December var i hvert Fald yderste Frist for Lønningslisternes Vedkommende.

Borgmesteren fandt det ogsaa rarest at laa Sagen frem før, men det kunde næppe lade sig gøre, og Taleren var klar over, at det var et meget vanskeligt Arbejde for Lønudvalget. Man kunde i alle Tilfælde næppe undgaa en ny Forhandling med Ministeren, og Taleren skulde gøre alt for, at en saadan kunde komme i Stand inden Jul.

M. C. Falkvarklar over, at Forslaget maatte ind under de Rammer, som Byraadet havde vedtaget, og Ministeriet approberet. Vanskeligheden laa mest i, hvorledes de 20 % skal afvikles, hvilket Spørgsmaal Ministeriet havde udbedt sig Oplysninger om. Den øvrige Række blev man nok nogenlunde i Stand til at holde, og paa et enkelt Punkt gik man maaske noget videre end Ministeriet. Taleren vidste godt, at der havde været paatænkt et Sagsanlæg, men der var vist ikke Stemning for et saadant blandt de fleste Grupper af Tjenestemænd.

Borgmesteren erklærede sig nogenlunde tilfreds, som Sagen forelaa, og haabede saa, at der kom et Forslag saa snart som muligt.

Sagen udsattes.

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 37-1928)

Indstilling fra Lønudvalget

angaaende Lønforholdene.

Følgende Indstilling forelaa:

"Under 31. August d. A. oversendte Byraadet de af Byraadet vedtagne og af Indenrigsministeriet under 8. August d. A. approberede Ændringer til det af samme Ministerium under 29. Maj 1920 stadfæstede Lønregulativ for Aarhus Kommunes Embeds- og Bestillingsmænd.

Efter Byraadets Flertals Ønske skulde Lønudvalget søge ved Forhandling med de under Lønregulativet værende Embeds- og Bestillingsmands-Organisationer at faa disse til at tiltræde de vedtagne Ændringer, der traadte i Kraft 1. Oktober d. A.

Lønudvalget optog derefter Forhandlinger med Organisationerne, der bestaar af:

- 1) De kommunale Arbejdsmands Fagforening.
- 2) Smede- og Maskinarbejdernes Fagforening.
- 3) Aarhus Politiforening.
- 4) Kedel- og Maskinpassernes Fagforening.
- 5) Dansk Kommunalarbejderforbund.
- 6) Handels- og Kontormedhjælperforening.
- 7) Foreningen af Sygeplejersker.
- 8) Foreningen af Embedsmænd under Aarhus Kommune.

Desuden fremsatte Almindelig dansk Lægeforening, Ingeniørforbundet og Maskinmesterforeningen Ønsket om special Forhandling.

Ved Forhandlinger med Fællesrepræsentationen, der omfatter førstnævnte 6 Organisationer, enedes man under 22. Oktober d. A. om følgende:

I. Lønninger.

Af de pr. 1. Oktober 1928 efter det nugældende Lønregulativ oppebaarne Lønninger beregnes 20 % som værende Dyrtidstillæg.

Dette Dyrtidstillæg reguleres fra og med den 1. Oktober 1929 halvaarligt i op- og nedadgaaende Retning med 1/17 for hver fulde 3 Points Stigning eller Fald i det af Statistisk Departement udregnede eller et paa tilsvarende Maade udregnet Pristal.

Eventuel Regulering 1. Oktober 1929 og senere foretages altsaa, saafremt der indtræder Stigning eller Fald fra Pristal 176.

II. Det nugældende Dyrtidstillæg.

Det nugældende Dyrtidstillæg, 180 Kroner aarlig for Gifte og 60 Kroner aarlig for Ugifte nedsættes med 1/3 den 1. Oktober 1928, 1/3 den 1. April 1929 og bortfalder helt den 1. Oktober 1929.

Saafremt Pristallet berettiger til en større Nedgang, vil Dyrtidstillæget være at regulere herefter.

III. Pensionen.

Pensionen beregnes efter den i Pensionsreglementets § 8 anførte Skala.

Pensionsindtægten udgør Gennemsnittet af den pensionsgivende Løn indenfor 30 Aars Pensionsalder, idet dog Aareue indtil 1. Oktober 1928 beregnes af den indtil denne Dato gældende Pensionsindtægt.

IV. Pensionsbidraget erlægges fra 1. Oktober 1928 med 4 % af det nugældende Lønregulativs Grundlønninger plus Alderstillæg med 20 % Fradrag,

V. Enkepensionen

beregnes som fastsat i Pensionsreglementets §

16, Stk. 2 b. til 73 af Mandens Pensionsindtægt beregnet som under Punkt III.

VI. Denne Overenskomst kan forsaavidt angaar Reguleringen af Dyrtidstillæget opsiges fra en af Parternes Side med 3 Maaneders Varsel, dog tidligst til Ophør 31. Marts 1931.

VII. Den indtil denne Overenskomsts endelige Vedtagelse formeget betalte Løn vil være at tilbagebetale.

Fællesrepræsentationens Repræsentanter vil anbefale de respektive Organisationer denne Overenskomst til Vedtagelse, dog under Forudsætning af, at der optages Forhandlinger om Spørgsmaal om Optagelse paa Lønregulativ og Pensionsreglement af de respektive Organisationers Medlemmer, som under de senere Aars Forhold ikke har kunnet opnaa saadan Optagelse, ligesom eventuelle andre Misforhold rettes.

Lønudvalgets Mindretal, Christiansen og Baunsgaard, forbeholder sig at foretage Særindstilling til Byraadet.

Denne Overenskomst dækkede formentlig de af Byraadet vedtagne og af Ministeriet approberede Ændringer, men forudsatte specielle Forhandlinger med de enkelte Organisationer.

Ved de derpaa optagne Forhandlinger fremsatte Organisationerne forskellige Krav, der fra Lønudvalget sendtes til de respektive Udvalgs Erklæring, og paa Grundlag af disse optoges der atter Forhandlinger, hvoraf Resultatet herved fremsendes til Byraadet.

Under samtlige Forhandlinger har Lønudvalget hævdet, at der under de nuværende Forbold ikke fra Udvalgets Side vilde blive taget Hensyn til Krav om Oprykning i andre Lønklasser end de nuværende, men at de Kvinder og Mænd, der gennem en længere Aarrække havde været beskæftiget ved Kommunen, og som fremdeles af Udvalgene vilde kunne anvendes, blev optaget under Løn- og Pensionsreglementet, idet Kommunen i de sidste 6-7 Aar under Hensyn til den nuværende Pensionsordning ikke havde ment det opportunt at ansætte Personale, ligesom eventuelle andre Misforhold kunde rettes.

Under de afsluttende Forhandlinger lykkedes det Udvalget at opnaa Enighed med Organisationernes Tillidsmænd for:

- 1) De kommunale Arbejdsmænds Fagforening.
- 2) Smede- og Maskinarbejdernes Fagforening.
- 3) Aarhus Politiforening,
- 4) Kedel- og Maskinpassernes Fagforening.
- 6) Handels- og Kontormedhjælperforeningen

og Maskinmesterforeningen, hvorimod det ikke lykkedes at komme til Enighed med Dansk Kommunalarbejder-Forbund (maanedslønnede), Foreningen af Embedsmænd under Aarhus Kommune og Foreningen af Sygeplejersker.

Efter Fællesrepræsentationens Skrivelse af 10. December d. A. har samtlige Organisationers Tillidsmænd, herunder ogsaa Dansk Kommunalarbejderforbund, tiltraadt Ordningen af 22. Oktober 1928.

Lønudvalgets Flertal, Falk, H. P. Christensen og Fogh Mogensen, indstiller til Byraadet, at Udvalgets Aftaler med de forskellige Organisationer, jævnfør Bilagene, tiltrædes og foreslaar, at der inden Oktober 1929 vælges et Udvalg af Byraadet til at forhandle med Organisationerne for de under Lønregulativet værende Embeds- og Bestillingsmænd om et nyt Lønregulativ og Pensionsreglement. Dette Udvalgs Arbejde skal være tilendebragt til Oktober 1930, medens Lønudvalgets Mindretal, Christiansen og Baunsgaard, med den Motivering, at Flertallets udformede Forslag først er kommen Lønudvalgets Medlemmer i Hænde den 10. ds., forbeholder sig sin Stilling til Sagen for eventuelt at fremkomme med Ændringsforslag, hvorfor Mindretallet ønsker Sagen udsat i 8 Dage".

Desuden forelaa i Bilag Meddelelse om Forhandlingerne med de enkelte Foreninger og deres Stilling til Lønudvalgets Forslag.

Bilag I. Handels- og Kontormedhjælperforbundet.

Foreningen androg om Ansættelse eller Oprykning af nedennævnte Funktionærer, hvortil Udvalget stiller følgende Forslag:

Skattekontoret:

P. Winther 8. Lønklasse 1/4. 29

Chr. Rømhildans. ikke, afløn. 9. Lønkl. 1/4. 26

Fru E. Johansen 9. Lønklasse 1/4. 22

Fru Helga Jensen 9. Lønklasse 1/4. 22

Inga Simonsen 9. Lønklasse 1/4. 24

Asta Nielsen 9. Lønklasse 1/4. 22

Karen Thomsen 9. Lønklasse 1/4. 22

Gerda Zweidorff 9. Lønklasse 1/4. 21

P. V. Hornslethans. ikke, afløn. 8. Lønkl. 1/4. 22

Ch. Christensenans. ikke, afløn. 8. Lønkl. 1/4. 22

I. Iversen 8. Lønklasse 1/4. 26

Johs. Jørgensen 8. Lønklasse 1/4. 26

E. Jensen 8. Lønklasse 1/4. 26

Carla Langballe 9. Lønklasse 1/4. 29

Ingeborg Andersen 9. Lønklasse 1/4. 29

Karen Rasmussen 9. Lønklasse 1/4. 29

Ellen Belstrup 9. Lønklasse 1/4. 29

Belysningsvæsenet:

A. Møller Andersen 8. Lønklasse 1/4. 23

Chr. Petersen 8. Lønklasse 1/4. 29

Katrine Nedergaard 9. Lønklasse 1/4. 22

Dagny Andersen 9. Lønklasse 1/4. 29

P. Christensenans. ikke, afløn. 9. Lønkl. 1/4. 26

Rich. Andersenans. ikke, afløn. 9. Lønkl. 1/4. 26

Vald. Jørgensen 8. Lønklasse 1/4. 29

Sv. A. Andersen ansættes ikke

C. Lund, Kemiker 6. Lønklasse 1/4. 26

Forsørgelsesvæsenet:

K. Kruse 6. Lønklasse uden Tillæg 1/4. 29

E. Ankersenans. ikke, afløn. 9. Lønkl. 1/4. 23

J. P. Nielsenans. ikke, afløn. 9. Lønkl. 1/4. 25

Chr. Sørensenans. ikke, afløn. 9. Lønkl. 1/4. 26

Maja Andreassenans. ikke, afløn. 9. Lønkl. 1/4. 26

Hertha Borch 9. Lønklasse 1/4. 25 E. Løckean. ikke, afløn. 9. Lønkl. 1/4. 28

H. Rasmussen 9. Lønklasse 1/4. 28

Stadsingeniørens Kontor:

O. Eibner 8. Lønklasse 1/4. 28

V. E. Hansen ans. ikke, afløn. 8. Lønkl. 1/4. 29

Erna Andreassen 9. Lønklasse 1/4. 29

Kommunehospitalet:

Marie Beyeransættes ikke

Dagmar Lystrupansættes ikke

A. Jensen 9. Lønklasse 1/4. 26

Stadsgartnerens Kontor:

C. Møller 8. Lønklasse 1/4. 25

Edith Sørensen ans. ikke, Løntill. 200 Kr. 1/4. 29

De Gamles Hjemms Kontor:

Ellen Friis 9. Lønklasse 1/4. 27

Stadsarkitektens Kontor:

A. M. Petersenansættes ikke

Havneingeniørens Kontor:

N. Bennansættes ikke

Vandværkets Kontor:

A. Herholdt 9. Lønklasse 1/4. 27

Kommunebogholderiet:

V. Birkefeldt ans. ikke, afløn. 9. Lønkl. 1/4. 23

Begravelseskontoret:

E. Mortensen oprykkes ikke.

Bilag II. Smede og Maskinarbejdernes Fagforening.

Ved Forhandlingerne mellem ovennævnte Organisation og Lønudvalget fremsattes fra

Organisationens Side Ønsket om, at Maskinmester Rolander paa "De Gamles Hjem" og Sirenepasser Klein under Havnevæsenet oprykkes i en højere Lønklasse. Udvalget har ikke under den nuværende Situation kunnet gaa med hertil, men henvist Spørgsmaalet til Forhandling med de respektive Udvalg.

Forskellige Spørgsmaal angaaende Maskinassistenters Oprykning, Afløsning o. l. udsættes til det ny Værks Fuldendelse.

Angaaende Overtidsbetaling enedes man om, naar de 3 Dyrtidstillægsportioner er bortfalden, at optage Forhandling om Spørgsmaalet.

Billig III. Kedel- og Maskinpassernes Fagforening.

Under Forhandlingerne mellem ovennævnte Organisation og Lønudvalget fremsættes Ønske om, at Brændseisvederlaget for Fyrbøderne Madsen og Christensen paa Marselisborg Hospital, der for Tiden er 150 Kr. pr. Aar, nedsættes til 75 Kr., hvilket Udvalget anbefaler, og at de løst antagne Kedel- og Maskinpassere aflønnes med 150 Øre pr. Time plus det til enhver Tid gældende Dyrtidstillæg, pr. 1. Oktober d. A. 5 Øre pr. Time, hvilket ligeledes anbefales.

Angaaende Overtidsbetaling enedes man om, naar de 3 Dyrtidstillægsportioner er bortfalden, at optage Forhandling om Spørgsmaalet.

Organisationen henstiller til Byraadsudvalgene, at der, naar Antagelser finder Sted, foretrækkes Medlemmer af Kedel- og Maskinpasserforbundet.

Bilag IV. Kommunale Arbejdsmænds Fagforening tiltræder Forslaget. Samtidig foreslaar Lønudvalget, at Arbejdsmand ved Vandværket, Sofus Poulsen fra 14. 1929 ansættes i 8. Lønklasse med Anciennitet fra 1/4. 1926 og Pligt til at betale Bidrag til Pensionsfonden fra samme Dato (i Løbet af 2 Aar).

Bilag V. Politiet.

Et under Forhandlingerne fremsat ønske om, at 3 karakteriserede Inspektionsbetjente, der ikke faar udbetalt Gradstillæg, ifl. Lønregulativet Kr. 200,00, afgjordes derhen, at Politimesteren søger Byraadets Bevilling til nævnte Gradstillæg, der under Hensyn til de af Politiets Repræsentanter fremsatte Oplysninger vil blive anbefalet af Løn udvalget.

Vedrørende Overtidsbetaling enedes man om, at der ydes Politibetjente Kr. 2,50 pr. Time, naar der er Tale om udkommanderet Ekstratjeneste.

Sagen angaaende Pensionsspørgsmaalet for 2 Overbetjente og 2 Inspektionsbetjente afgøres efter Justitsministeriets Svar i Sagen.

Bilag VI. Foreningen af maanedslønnede Funktionærer.

Fra Repræsentanternes Side fremsattes Krav om Oprykning i højere Lønklasse for Gartner H. P. Jensen og 4 Opsynsmænd under Forsørgelsesvæsenet. Lønudvalget tiltræder Forsørgelsesudvalgets Erklæring. Brandmændene ønskedes oprykket i 7. Lønklasse. Lønudvalget kan under Hensyn til Brandkommissionens Erklæring ikke anbefale Oprykningen, men anbefaler, at Beløbet 200 Kr. for Over- og Helligdagsarbejde forhøjes til 300 Kr. aarligt.

Vedrørende Arbejdsforholdene ved Kloakpumpestationen henvises til Forhandling med Brolægningsudvalget.

Angaaende Skolebetjentenes Oprykning i en højere Lønklasse eller personligt Tillæg tiltræder Lønudvalget Skoleudvalgets Erklæring. Ligeledes tiltrædes Udvalget for Bygninger og Inventar's Erklæring angaaende Ting- og Arresthusbetjentene og Skovudvalgets Erklæring for Skovfoged Andersen.

Angaaende Opsynsmændene paa Kirkegaardene og Skibsfører og Dæksmænd ved Havnen, mangler de respektive Udvalgs Erklæringer.

Udvalget tiltræder Belysningsudvalgets Forslag om, at der gives Reserve-Maalerkontrollørerne A. Solberg Ebenezerisson og Carl Overby fast Ansættelse fra 1. April 1929 og i 8. Lønklasse med Anciennitet fra 1. April 1926 for Ebenezerissons og 1. April 1929 for Overbys Vedkommende.

Et fremsat Krav om Forhandling angaaende Sporvejsfunktionærernes Løn- og Pensionsforhold har Lønudvalget afvist, indtil de nuværende Lønforhandlinger er tilendebragt.

Bilag VII. Maskinmestrenes Forening tiltræder Lønudvalgets Forslag.

Bilag VIII. Foreningen af Provinssygeplejersker.

Repræsentanterne fremsatte Krav om, at Sygeplejerskerne aflønnes efter Statens Lønregulativ, hvilket Lønudvalget ikke kan anbefale.

Angaaende Sygeplejeassistenter anbefaler Udvalget, at disse faar Adgang til Pension, dog saaledes, at Ventepenge-Paragraffen ikke kan komme til Anvendelse. Ved eventuel

Afskedigelse uden Pension, og der ikke foreligger grov Forseelse, tilbagebetales 3/4 af det til Pensionsfonden indbetalte Beløb.

Udvalget anbefaler, at Frk. Descha Mortensen ansættes i 10. Lønklasse med Anciennitet fra 1/4 1926.

Bilag IX. Foreningen af Embedsmænd har ikke tiltraadt Lønudvalgets Forslag, men har afgivet følgende Erklæring:

"Det af det ærede Lønudvalg i Mødet d. 23. f. M. fremsatte Forslag vedrørende Ændring i Lønnings- og Pensionsforholdene for Kommunens Tjenestemænd har været forelagt Medlemmerne af Foreningen af Embedsmænd under Aarhus Kommune, og man skal i Anledning af det nævnte Forslag tillade sig at bemærke følgende:

I. Lønspørgsmaalet.

Det stillede Forslag gaar her ud paa, at de hidtil gældende faste Lønninger deles med 80 % som fast pensionsgivende Lønning, medens 20 % betragtes som ikke pensionsgivende Dyrtidstillæg, der skal stige og falde med Pristallet, samt at det hidtil gældende Dyrtidstillæg helt bortfalder fra 1. Oktober 1929.

Det vil altsaa sige, at de fire øverste Lønklasser, naar der regnes med Slutlønninger, herefter vi vil faa et bevægeligt Dyrtidstillæg paa 2000 Kr., 1500 Kr., 1300 Kr. og 1180 Kr. for henholdsvis 1., 2., 3. og 4. Lønklasse.

Hertil er at bemærke, at Statens bevægelige Tillæg - Konjunktur- og Dyrtidstillæget - for de fire øverste Lønklasser i Statens Lønningslov f. T. kun andrager fra 883 Kr. til 682 Kr. aarlig, hvilke Tillæg som bekendt ogsaa er bragt til Anvendelse ved Fastsættelsen af Lønninger i andre Købstadkommuner, bl. a. Odense og Aalborg.

Man kan derfor ikke se det rimelige i, at Aarhus Kommune med Hensyn til bevægeligt Tillæg skal ligge saa betydeligt over, hvad der er gældende for Statens og andre Kommuners Embedsmænd.

Et saadant Krav kunde efter vor Mening kun have sin Berettigelse, hvis Aarhus Kommunes Embedsmandslønninger laa over andre større Kommuners Lønninger, men dette er jo ingenlunde Tilfældet.

I Foreningens Skrivelse til det ærede Lønudvalg af 14. Februar d. A. gjorde man opmærksom paa, at man har indhentet Oplysninger om andre Kommuners

Lønningsforhold, og man har nu med dette Materiale som Grundlag udregnet Gennemsnitslønnen for 12 Stillinger paa Frederiksberg, 10 Stillinger i Odense, 6 Stillinger i Gentofte og 7 Stillinger i Aalborg, til hvilke Stillinger der her i Aarhus findes tilsvarende Stillinger, og det har vist sig, at de i Aarhus hidtil gældende Lønsatser taget i Gennemsnit ligger 1474 Kr. under Frederiksberg, 1688 Kr. under Odense, 1152 Kr. under Gentofte, og 108 Kr. over Aalborg. Sidstnævnte Kommune er altsaa den eneste af de fire, der iflg. Regulativ har en lavere Gennemsnitsløn for Embedsmandsklasserne, men da del her i Aarhus hidtil udbetalte Dyrtidstillæg efter Lønudvalgets Forslag skal bortfalde inden et Aar, vil Aarhus til den Tid ogsaa ligge under Aalborg, hvis Lønregulativ er af ny Dato, idet det er oppeberet af Indenrigsministeriet den 26. Marts 1928.

Man har endvidere udregnet Gennemsnittet af den pensionsgivende Indtægt for de nævnte Stillinger i de fire Kommuner, og sammenlignet dette med det Gennemsnit, som Aarhus Kommunes Embedsmandslønnings vil komme ned paa, saafremt det ærede Lønudvalgs Forslag gennemføres, og det har vist sig, at man her kommer til at ligge ca. 600 Kr. under Aalborg, hvis Lønregulativ, som foran nævnt, er stadfæstet af Ministeriet for ca. ½ Aar siden.

Det ærede Lønudvalg vil herefter forstaa, at man fra Embedsmændenes Side ikke kan indgaa paa det stillede Forslag, hvad de 20 % Dyrtidstillæg angaar. Skulde der derimod blive fremsat et Forslag, hvorefter det bevægelige Dyrtidstillæg i Aarhus kunde fastsættes til omtrentlig det Beløb, der p. T. udbetales af Staten i Konjunktur- og Dyrtidstillæg, saaledes at Tillæget udbetales i de samme Tilfælde som Statens bevægelige Tillæg, vil man være villig til at forhandle paa et saadant Grundlag.

Det tilføjes, at der ved de foran omhandlede Gennemsnitsberegninger ikke er gjort Udvalg blandt de Stillinger, der vilde give det for Embedsmændene fordelagtigste Billede, men der er valgt af det i sin Tid fremskaffede Materiale og kun medtaget Stillinger i de andre Kommuner, til hvilke der her i Kommunen findes tilsvarende, og Lægestanden er helt holdt udenfor Beregningerne.

Idet første Eksempel er der regnet med Slutlønnings og alle Tillæg, og i det sidste med de pensionsgivende Slutlønnings.

Med Hensyn til det hidtil gældende Dyrtidstillæg vil man efter Omstændighederne kunne gaa med til, at dette bortfalder paa den Maade som al det ærede Lønudvalg foreslaaet.

2. Pensionsspørgsmaalet.

Saafrømt der kan opnaas Enighed om det glidende Dyrtidstillægs Størrelse, vil man i Princippet kunne tiltræde det ærede Lønudvalgs Forslag med Hensyn til Gennemsnitsberegning af Pensionsindtægten, selv om Forslaget bl. a. medfører det Misforhold, at Enkepensionen for de nu ansatte Tjenestemænds eventuelle Enker bliver mindre, jo større Pensionsalder Tjenestemanden efter 1. Oktober d. A. erhverver sig.

Der kunde dog maaske saavel paa dette Punkt, som paa andre Punkter, hvor Gennemsnitsberegningen vil virke urimelig, raades Bod ved en Undtagelsesbestemmelse.

Sluttelig skal man tillade sig at bemærke, at de Indrømmelser, der i nærværende Skrivelse er gjort, ikke er at forstaa saaledes, at Embedsmændene har ændret Opfattelse, siden man under 14. Februar d. A. afgav sin sidste Skrivelse til det ærede Lønudvalg.

Dette er ikke Tilfældet.

Tværtimod er man fremdeles af den Opfattelse, at de af den daværende Lønudvalgsformand i 1919 i Byraadet fremsatte Udtalelser maa have bindende Virkning, hvortil kommer, at de i nærværende Skrivelse omtalte Sammenligninger mellem Aarhus og andre Kommuner Lønninger kun yderligere har bestyrket den Opfattelse, at Embedsmandslønningerne i Aarhus i hvert Fald ikke er for høje.

Naar man til Trods herfor alligevel har ment i nogen Grad at ville imødekomme det ærede Lønudvalg, skyldes det alene Embedsmændenes Ønske om at medvirke til en Løsning af det Spørgsmaal, hvormed der saa længe ikke har kunnet opnaas Enighed.

Saafrømt det ærede Lønudvalg maatte ønske det, er man villig til at fremsætte et nærmere udformet Forslag."

Desuden forelaa følgende Særforslag:

Repræsentanter for Lægeforeningen fremsatte Krav om, at Kommunens Overlæger udgaar af Lønregulativet og faar en Lønforhøjelse under Henviisning til andre Kommuner Lønforhold vedrørende Overlæger.

Repræsentanter for Ingeniørforbundet ønskede Ingeniørerne under Kommunen oprykket i højere Lønklasser.

Udvalget kan ikke anbefale disse Forslag; for det sidste Forslags Vedkommende anbefales dog, at unge Ingeniører, der anvendes ved Kommunen, efter 2 Aars Forløb, for

saa vidt der er Anvendelse for dem, faar Adgang til Optagelse under Løn- og Pensionsreglementet.

Bilag X. Fællesrepræsentationen for Foreninger af maanedslønnede kommunale Funktionærer og Arbejdere i Aarhus tiltræder Lønudvalgets Forslag.

M. C. Falk forelagde Flertallets Indstilling og vilde knytte et Par almindelige Bemærkninger dertil. I den Tid, Forhandlingerne havde staaet paa, havde man i de borgerlige Blade ofte set Artikler, som gik ud paa at bibringe Folk den Opfattelse, at Udvalgets Forhandlinger blot drejede sig om en Lønforhøjelse, ja der var endog skrevet, at det vilde blive en Merudgift for Kommunen paa flere 100000 Kr. Man havde i det hele taget fra denne Presses Side gjort alt muligt for at lægge Udvalget Hindringer i Vejen, hvorimod det socialdemokratiske Blad ikke havde omtalt Sagen, saa længe Forhandlingerne stod paa. Det var selvfølgelig givet, at Udvalget ikke kunde tænke sig Muligheden af at forhandle om direkte Lønforhøjelser; Udvalgets Opgave var at naa til en Forstaaelse med de Mennesker, der hører under Lønregulativet, saaledes at de ad fredelig Vej kunde tiltræde de vedtagne Ændringer. Taleren havde udtalt det samme i Byraadet for 14 Dage siden, og da ingen protesterede derimod, maatte man gaa ud fra, at det var hele Byraadets Opfattelse. Ministeriet havde i sin Skrivelse forlangt Oplysning om, hvorledes man tænkte sig, at de 20 %, som fra at være en Del af Grundlønnen blev til Dyrtidstillæg, skulde stige og falde med Pristallet. Der var forhandlet længe om dette Punkt, og det var endelig lykkedes at komme nogenlunde til Enighed om den Form, der forelaa i Forslaget. En Sammenligning med Statens Beregning viste, at Kommunens Beregning var den fordelagtigste, saa man kunde næppe tænke sig, at Ministeriet vil modsætte sig Ordningen. Angaaende det nuværende Dyrtidstillægs Bortfald, var Ordningen den samme, der tidligere var vedtaget og approberet af Ministeriet, saa det vilde næppe volde Vanskeligheder. Ved Forhandlingerne havde Pensionsspørgsmaalet spillet en meget stor Rolle, idet de 20 % Dyrtidstillæg jo ikke blev pensionsgivende, og det havde vakt stærk Modstand indenfor alle Organisationer. Tjenestemændene havde paaberaabt sig en hel Del Bestemmelser i Pensionsreglementet, hvoraf det formentlig fremgik, at det ikke kunde ændres for deres Vedkommende, som havde betalt dertil, og de henholdt sig ligeledes til den daværende Formand for Lønudvalget, Fabrikant Møllers Udtalelser baade til Tjenestemændene og senere i Byraadet, at Tillægene jo efterhaanden hortfaldt, medens Grundlønnen vilde staa fast, og lignende Bemærkninger blev senere fremsat af Konsul Petersen og den daværende

socialdemokratiske Repræsentant i Udvalget, Ingeniør Brøndum. Disse Udtalelser blev stadig draget frem ved Forhandlingerne, at det var imod givet Løfte, man nu vilde nedsætte Grundlønningen. Udvalget maatte imidlertid fastholde, at de af Byraadet vedtagne Ændringer skulde følges, og at det kun drejede sig om at faa fastslaaet, hvorledes de 20 % skulde stige og falde. Man kunde naturligvis her have fulgt de konservative Medlemmers Forslag, at de 20 % helt skulde bortfalde, saa havde Sagen været klar, men i saa Fald var der sikkert fra den anden Side kommet Krav ad andre Veje. Fra socialdemokratisk Side fandt man imidlertid, al de Mennesker, der havde betalt til Pensionskassen efter en højere Løn, burde have et Vederlag derfor, og man var her naaet til en meget fornuftig Bestemmelse, som man vilde se under Punkt III i det foreliggende Forslag. Hvis man tænkte sig en Embedsmand med 10000 Kr. i Løn og 10 Aars Anciennitet før 1. Oktober 1928, vilde han efter 30 Aars Tjenestetid kunne faa en Pension paa 5777 Kr., medens den nuværende Pension vilde blive 6666 Kr. eller ca. 900 Kr. mere; efter de Konservatives Forslag vilde den blive 5333 Kr. For Enkepensionernes Vedkommende beholdt man den nuværende Bestemmelse i Reglementet. Naar det var fastsat, at Lønregulativet kunde opsiges til 31. Marts 1931, skyldtes det, at der var en Tendens til ved Overenskomsterne at komme bort fra Pristallet. For at gaa med til disse Ændringer krævede Organisationerne imidlertid, at de Folk, der igennem en Del Aar havde arbejdet for Kommunen uden at være optaget under Løn- og Pensionsordningen, nu skulde ind derunder. Byraadet havde i Virkeligheden i de sidste 6-7 Aar saboteret Pensionsordningen og ikke ansat flere Folk end absolut paakrævet, og for de ansattes Vedkommende var kun 75 % af Lønningen pensionsgivende. Udvalget maatte indrømme, at det var et retfærdigt Krav, og ligeledes Kravet om, at enkelte Misforhold ved Lønordningen, som igennem Tiderne var kommen frem, skulde rettes. Derimod havde Lønudvalget strengt hævdet, at der ikke i Forhandlingerne kunde blive Tale om nogen Oprykning i højere Lønklasser. Det var altsaa lykkedes at komme til Enighed med de Foreninger, som hører under Fællesorganisationen, idet Forslaget var vedtaget i alle Foreninger med en lille Majoritet; men selvfølgelig stod det de enkelte Medlemmer frit for at sagsøge Kommunen, hvis de ønsker det. Derimod var det ikke lykkedes at blive enig med Sygeplejerskerne, som stillede Krav om en generel Lønforhøjelse, og det kunde man ikke gaa ind paa af Hensyn til de øvrige Tjenestemænd; Taleren havde dog det Indtryk, at de muligvis frafaldt Kravet. Derimod var man gaaet med til at optage Sygeplejeassistenterne under Pensionsreglementet og anbefalede samtidig Byraadet, at Ventepenge-Paragrafen falder bort; til Gengæld faar en saadan Assistent, hvis hur

afskediges, 3/4 af det indbetalte Beløb refunderet. Det var en Betyggelse for dem, men samtidig en lille Fordel for Kommunen. Man havde heller ikke kunnet blive enige med Embedsmændene; men naar Regulativet var vedtaget af Byraadet og approberet af Ministeriet, maatte det naturligvis ogsaa gælde for dem, og de maatte ind under den Ramme, som Byraadet havde givet Udvalget at arbejde under. For Lægernes Venkommende var der forhandlet med Alm. -dansk Lægeforening, men selvfølgelig uden at komme til Enighed; de stillede først Krav om en Lønforhøjelse, og da det blev afvist, forlangte de, at Lægerne skulde trækkes ud af Lønregulativet. Man maatte selvfølgelig indrømme, at Lægernes Repræsentanter vanskeligt kunde gaa med til en Løn paa 8000 Kr., naar f. Eks. den kirurgiske Overlæge i Aalborg fik 16000 Kr. og den medicinske 15000 Kr. (Borgmesteren : Hvor meget tjener en Læge i Aarhus ?). Taleren skulde ikke komme nærmere ind derpaa, men selvfølgelig havde man ogsaa brugt Skattebogen under Forhandlingerne. Men det førte altsaa ikke til noget. Ingeniørforbundet krævede deres Folk rykket op i højere Lønklasser, hvilket Udvalget ikke kunde gaa med til, hvorimod man maaske kunde tiltræde, at de unge Ingeniører, der beskæftiges ved Kommunen, efter 2 Aars Forløb faar Adgang til at komme ind under Løn- og Pensionsreglementet, for saa vidt Udvalgene stadig havde Brug for dem. Ogsaa Maskinmestrene havde nu tilskrevet Udvalget, at de kunde tiltræde Forslaget. Lønudvalget havde dernæst ment, at det vilde være heldigt at faa nedsat et Udvalg til at tage hele Spørgsmaalet om Løn- og Pensionsforholdet op til Overvejelse; men Byraadets Flertal ansaa det for uheldigt at vælge et saadant Udvalg paa nuværende Tidspunkt og derved binde et kommende Byraad, hvorfor Taleren vilde tage dette Forslag tilbage, som heller ikke berørte Overenskomsten. Hvis man nu vilde spørge, hvorledes den økonomiske Virkning blev for Kommunen ved denne Ordning, saa drejede det sig alt i alt om en Merudgift paa 8210 Kr., og deraf vilde langt det meste være kommen alligevel, da der nødvendigvis skulde visse Ændringer i de bestaaende Forhold til. Naar Mindretallet i Udvalget ønskede Sagen udsat i 8 Dage for at udarbejde en Indstilling, vilde Taleren dertil sige, at hele Grundlaget for Overenskomsten forelaa allerede den 22. Oktober, og saa havde Mindretallet haft tilstrækkelig Tid til at komme med et Særforslag; tilmed havde Taleren i Byraadsmødet for 14 Dage siden bebudet, at der til dette Møde vilde komme Indstilling fra Flertallet. Det stod dem jo ogsaa frit for at stille Ændringsforslag i Dag, saa Taleren kunde ikke se nogen Grund til yderligere Udsættelse. Taleren vilde paa Flertallets Vegne anbefale at vedtage den foreslaaede Ordning, som maatte siges at dække Byraadets tidligere Vedtagelse.

J. Chr. Møller erindrede om, at allerede for et Par Aar siden afholdt Lønudvalget flere Møder i den Hensigt at faa Lønningerne nedsat, idet de ikke mere stemte med Tiden. Det var nu endt med, at en Indstilling fra Udvalget blev enstemmig vedtaget af Byraadet og approberet af Ministeriet. Der var i Virkeligheden derefter intet andet at forhandle om end Spørgsmaalet om, hvorledes de 20 % skal fradrages, og andet gik Ministeren næppe med til. Naar Hr. Falk saa stærkt fremhævede, at man var bleven enig med de fleste, særlig Fællesorganisationen, saa var det naturligvis udmærket, men det nyttede ikke meget, naar man ikke var enig med alle, og Taleren hørte til dem, der mente, at det betød mest at komme overens med Embedsmændene. Hvis man skulde have et godt Styre, gjaldt det først og fremmest om, at Embedsmændene, som skulde lede og styre, var nogenlunde tilfredse. Det nyttede næppe noget at komme til Ministeriet og sige, at man var enig med nogle, men ikke med andre; der var næppe andet at gøre end at holde fast ved den Ordning, der engang var vedtaget. Udvalget havde sikkert gjort alt for at naa til en Overenskomst, men for de flestes Vedkommende var det opnaaet paa den Maade, at der skal ydes en Tribut derfor i Form af Forhøjelser. Taleren vilde saaledes nævne, at en ung Pige paa 24 Aar skal stige fra 1920 Kr. til 2400 Kr. En saadan Forhøjelse var absolut ikke paakrævet, og ingen i privat Erhverv ydede en lignende Løn. Der var flere andre Tilfælde, f. Eks. paa Skattekontoret, og at forhøje en ung Mands Løn til 3200 Kr. syntes ogsaa upaakrævet. Paa Belysningsvæsenets Kontor skulde 17 Assistenten have fast Ansættelse; det var der maaske ikke noget at sige til, det maatte blot ikke betyde en Lønforhøjelse; men indenfor hver Organisation var det saaledes, at der var givet Betaling eller ogsaa givet Løfter for Fremtiden. Politiet f. Eks. skulde have 1000 Kr. i Overarbejdsbetaling, og der var tillige lovet, at et Andragende om et Gradstillæg til Inspektionsbetjente vilde blive anbefalet til Byraadet. Det kunde heller ikke kaldes nødvendigt, for Politiet var i Virkeligheden behandlet særdeles godt i Forvejen. Ogsaa Brandmændene havde faaet Løfte om noget, og saaledes var det næsten over hele Linien. Det var mest kedeligt, at der ikke var forhandlet helt til Ende med Embedsmændene, og det kunde se ud til, at man havde stillet sig mindre venligt overfor dem end overfor andre. 1. og 2. Lønklasse havde siden 1914 kun faaet 65 % Tillæg, medens andre Klasser havde faaet op til 175 %, saa det var forstaaeligt, at Embedsmændene ikke var særlig tilfredse. Ved Statens Lønninger var Forskellen mellem Embedsklasserne og de øvrige Kategorier noget større, og der maatte dog være en vis Forskel i Forhold til vedkommendes Ansvar. Selvfølgelig udførte de øvrige Funktionærer deres Arbejde lige saa vel som Embedsmændene, men de havde ikke det

samme Ansvar; Kommunen skulde særlig støtte sig til Embedsmændene, og naar Udvalget ikke var blevet enigt med dem, var der ikke opnaaet noget stort Resultat. Det lod sig heller ikke gøre med et Par Pennestrøg at lave Pensionsordningen om; der maatte forhandles nærmere derom, og Ministeriet skulde give sit Samtykke dertil. Taleren erindrede selvfølgelig ikke sine Udtalelser i 1919, men i hvert Fald havde ingen dengang udtalt, at et Lønregulativ gjaldt for Tid og Evighed, og det fremgik ogsaa af, at Ministeriet havde stadfæstet Regulativet "indtil videre". Det var derfor ganske ved Siden af, naar nogen vilde bruge disse Udtalelser som Støtte. Taleren fandt det rigtigt at nedsætte et Udvalg til at tage hele Spørgsmaalet op til Overvejelse, men ikke af det nuværende Byraad; derimod kunde Lønudvalget tage Sagen tilbage og forberede Nedsættelse af et Udvalg straks efter Byraadsvalget til Foraaret, som saa skal komme med Forslag til en Ændring i Løbet af en bestemt Tid. Forslaget betød i Virkeligheden ikke nogen Nedsættelse af Lønnen udover de 180 Kr. Dyrtidstillæg, kun en lille Nedgang i Pensionen. Naar Overlægerne nægtede at gaa med til Ændringen, maatte man huske paa, at deres Indtægt udover Lønnen ikke var helt ringe; Aarhus kunde ikke ganske sidestilles med Aalborg, idet den meget større By gav Mulighed for større private Indtægter. Stillingen som Overlæge gav dem tillige en Fordel fremfor de andre Læger, saa Taleren kunde ikke tænke sig, at de i Længden vilde nægte at tiltræde Forslaget. Men det havde været klogere, hvis man straks havde taget det ændrede Lønregulativ til Efterretning i Stedet for at vise det tilbage til Lønudvalget og derved hos mange vække Forhaabninger om at opnaa noget ved en Forhandling. Mindretallet havde naturligvis Ret til at forlange Sagen udsat, men foreløbig vilde Taleren altsaa henstille til Lønudvalget at tage Sagen tilbage, idet Byraadet fastholder den engang vedtagne Ordning. Angaaende Mindretallets Ønske om at stille Ændringsforslag, havde Taleren forstaaet det saaledes, at de først fik hele Sagen den 10. December, og selv om de tidligere havde haft Lejlighed til at udarbejde et Forslag, var det ingen Steder Kotume at nægte en Udsættelse i 8 Dage for at give Lejlighed til at stille Ændringsforslag; derfor burde Udvalgets Formand være gaaet med dertil. Forslaget om de 20 % Dyrtidstillæg kunde Taleren fuldtud tiltræde, blot Datoen blev ændret fra 1/10 1929 til 1/10 1928; Ordningen gav en lille Fordel fremfor Statens, selv om det ikke betød meget.

Borgmesteren vilde blot udtale Ønsket om, at man var over Januar og Februar Maaned, for saaledes som Byraadet nu havde arbejdet i det sidste halve Aar, syntes det, som om man blot bestræbte sig for at gøre hinandens Livet surt.

M. C. Falk havde den fulde Overbevisning, at det, som Flertallet her foreslog, fuldstændig

dækkede det, som Byraadet havde vedtaget, og Ministeren vilde sikkert være tilfredsstillet derved. Angaaende Fabrikant Møllers Udtalelse om Embedsmændene, vilde Taleren gøre opmærksom paa, at den Ordning, man havde faaet med de øvrige, var den samme som Byraadet havde vedtaget, og som Fabrikant Møller selv havde stemt for, men alligevel nægtede Embedsmændene at gaa med dertil. Merudgiften paa de 8000 Kr. vilde i det væsentligste være kommen alligevel. Den omtalte kvindelige Medhjælper skulde til 1. April stige med 200 Kr., saa den yderligere Stigning var ikke særlig stor; for 150 Personer blev det kun en Stigning paa 800 Kr. aarlig. Det var selvfølgelig rart, hvis Embedsmændene tiltræder Forslaget, men det nyttede paa den anden Side ikke meget at have tilfredse Embedsmænd, hvis alle de øvrige var utilfredse, og Embedsmændene ikke kunde faa dem til at arbejde. Politiet havde hidtil faaet 2 Kr. pr. Time for Overarbejde, og det var foreslaaet til 2,50 Kr.; det var skønsmæssigt udregnet til at blive 1000 Kr., men muligvis blev det ikke saa meget. Hvad Inspektionsbetjentene angik, havde Byraadet ved de to sidste Udnævnelser ikke villet gaa med til noget Tillæg, men nu havde Politiforeningen udarbejdet en ny Arbejdsplan for Politiet, hvorefter der vilde blive udført mere Arbejde og allsaa fremkomme Besparelser, og under Forudsætning deraf gik Udvalget med til at anbefale et eventuelt Andragende til Byraadet. Naar Fabrikant Møller var inde paa den procentvise Lønforhøjelse, maatte man ikke glemme, at en Embedsmand med 6000 Kr. i Løn og en Stigning paa 65 % fik et Tillæg paa 4000 Kr., medens Tillæget til de laveste Lønninger kun blev 12 - 1300 Kr.; derfor maatte man ogsaa gaa procentvis ned. Taleren kunde ikke se, at der var nogen Anledning til at tage Sagen tilbage. Udvalget havde gjort et ret godt Arbejde, Ministerens Forespørgsel om de 20 % var bleven besvaret, saa man skulde synes, at hele Byraadet kunde slutte sig dertil. Det var med fuldt Overlæg, at Flertallet nægtede at give 8 Dages Henstand, for de konservative Medlemmer i Udvalget havde ikke vist nogen som helst Interesse for Arbejdet, og det var derfor ørkesløst at give dem 8 Dage iil.

H. P. Christensen mindede om, at allerede i 1923 stillede det daværende Lønudvalg Forslag om at opsigte Regulativet, væsentlig af Hensyn til Pensionsordningen, og siden var det Gang paa Gang fastflaaet i Byraadet, at der skulde en Ændring til. Naar Arbejdet ikke straks blev fortsat i 1923, var Grunden vel, at der netop det Aar kom en Stigning i Pristallet; men for et Par Aar siden blev Sagen atter taget op, og der blev fra Udvalgets Side foreslaaet baade 12 ½ og 8 % Nedgang, uden at det førte til noget. Senere foreslog Udvalget en Nedsættelse af Grundlønnen paa 20 % og saaledes, at Beløbet blev staaende som bevægeligt Dyrtidstillæg. Samtidig sendte man en Forespørgsel til Ministeriet

angaaende Lovligheden af at foretage en Ændring, og Ministeren benyttede da Lejligheden til at approbere Forslaget om de 20 %, skønt det slet ikke fra Udvalgets Side var tænkt som et Forslag til Vedtagelse, men som noget, der skulde forhandles om; man havde blot ikke i Byraadet været tilstrækkelig agtpaagivende. Nu var Forholdet det, at der gennem 5-6 Aar ikke var ansat nogen af Hensyn til Pensionsreglementet, og det var da givet, at i det Øjeblik, der sker en Ændring i dette, som Organisationerne tiltræder, maatte man samtidig gaa ind paa at optage de Folk under Reglementet, som havde arbejdet for Kommunen i disse Aar. Hvorvidt Kommunens Lønninger var for høje, var der jo delte Meninger om, men saa længe man havde de nuværende Lønninger, maatte de selvfølgelig gælde for alle. Hovedsagen ved den foreliggende Overenskomst var, at Afviklingen nu var slaaet fast, saaledes at i Fremtiden blev Pensionen kun beregnet af de 80 %, og det vilde med Tiden give en stor Besparelse for Kommunen. I 1. Lønklasse blev Nedgangen efterhaanden 1300 Kr. aarlig, for Politiet, Haandværkerne og en stor Del andre Funktionærer blev den 583 Kr. og for Arbejds mændene 470 Kr. Det vilde dog ikke være retfærdigt, hvis de ældre Tjenestemænd ikke fik noget Vederlag, fordi de har betalt til Pensionsfonden efter den højere Løn, og derfor var Flertallet gaaet med til den foreslaaede langsomme Afvikling. I 1931 vilde de 20 % være til fri Forhandling, og det var et saa fordelagtig Resultat for Kommunen, at alle burde kunne stemme for Overenskomsten. Fra Embedsmændene forelaa en Skrivelse, hvor der gjordes opmærksom paa, at de tiisvarende Lønninger var højere i Frederiksbjerg, Gentofte, Odense og Aalborg. Det var rigtigt, idet disse Kommuner laa betydeligt over Statens Lønninger, men paa den anden Side laa de øvrige Funktionærer lavere end i Aarhus. Det var konservativt styrede Kommuner, og det stemte jo godt med Fabrikant Møllers Udtalelser, at det først og fremmest var Embedsmændene, det drejede sig om. Embedsmændene i Aarhus maatte dog nærmest sidestilles med Statens 3. Lønklasse, hvor Lønnen var 7800 Kr., og naar den her var foreslaaet til 8000 Kr. foruden Dyrtidstillæg, havde de næppe Grund til at beklage sig. Taleren ansaa det for heldigst, at der i Byraadet kunde blive Enighed om Flertallets Forslag, og hvis man fra borgerlig Side ønskede at se nærmere derpaa først, burde de maaske have Lejlighed dertil. Lønudvalget havde i sin Tid begaaet en Fejl med Hensyn til Pensionsreglementet, og den tik man ikke rettet uden at ofre noget derpaa; nu burde alle gaa med til Overenskomsten for dog engang at faa Ende paa Sagen og ikke vedblive at slaas om dette Spørgsmaal.

J. Chr. Møller hævdede, at man ikke helt kunde sammenligne Embedsmændene med de øvrige; der var dog Forskel paa, om Stadsingeniøren eller en af hans Arbejdere gaar sin

Vej. Taleren havde ikke forlangt noget som helst til Embedsmændene, men man havde forhandlet med de øvrige og givet dem lidt for at gaa med; del var ikke sket overfor Embedsmændene, og det kunde jo tænkes, at de ogsaa havde et eller andet lille Ønske at fremsætte. Taleren kunde ikke erkende, at Forslaget fuldstændig dækker den tidligere Vedtagelse, og vilde fastholde, at man bliver staaende ved dette og med Hensyn til Afviklingen følger det foreliggende Forslag, saaledes at det reguleres fra Oktober 1928, saa var Sagen fuldstændig i Orden.

J. Perregaard gjorde opmærksom paa, at den hidtil gældende Lønoverenskomst havde mange Huller og Skævheder, som burde rettes. Det var givet, at Kommunen kom til at betale langt mere til Pensionsfonden end Tjenestemændene selv, og særlig Enkepensionen var noget af det mest sindssvage, hvor man kunde risikere at komme til at betale Pension til en ung Enke i 50 Aar. Taleren vilde indrømme, at det ofte var meningsløst at lønne unge Damer saa højt; man havde Eksempel paa, at en Dame, der sidder og laver manuelt Arbejde, faar 4400 Kr. i Løn, medens en Familieforsørger maa nøjes med langt mindre. Men den Slags var lavet af Lønudvalget med Fabrikant Møller som Formand.

J. Chr. Møller gjorde opmærksom paa, at hans Parti ikke var Flertal i Lønudvalget, men kun 2 mod 3, og Mindretallet kunde vel ikke bestemme det hele. Regulativet blev lavet under en Tvangssituation, idet Funktionærerne erklærede Strejke.

J. Perregaard svarede, at Kontorpersonalet kunde man godt have undværet i 2-3 Dage.

Borgmesteren bemærkede, at Perregaard var ikke rigtig klar over, hvad der foregik dengang. Taleren havde ønsket for aabne Døre at give en Oversigt over, hvad der var sket siden 1919; men Flertallet krævede jo, at det skulde behandles for lukkede Døre.

Holst-Knudsen fastslog, at Lønudvalget ved Forhandlingerne havde opnaaet at faa et stort Flertal af Organisationerne til at godkende Lønordningen, og det havde selvfølgelig moralsk Betydning, men derudover havde Forhandlingerne næppe gjort videre Gavn. Ethvert Medlem af de Organisationer, der havde tiltraadt Forslaget, kunde godt anlægge Sag mod Kommunen og bestride, at Byraadet har Ret til at ændre Regulativet, og hvis han fik Medhold ved Domstolene, maatte alle Overenskomster bortfalde, for man kunde selvfølgelig ikke have flere Regulativer i Kommunen. H. P. Christensens Udtalelser, at Pensionsforholdet var Kernepunktet, var rigtige, og det drejede sig da om, hvorvidt Udvalget havde opnaaet noget særligt her. Pensionen skulde fremtidig beregnes af 30 Aars Indtægt i Stedet for 3 Aar, og det vilde engang i Fremtiden faa Betydning, men der var

samtidig den Bestemmelse, at Lønnen indtil 1. Oktober 1928 skal tages særlig i Betragtning, og det medførte, at for de ældres Vedkommende blev der ikke nogen nævneværdig Nedsættelse i Pensionen. De havde ganske vist ogsaa i nogle Aar betalt Bidrag af den højere Løn, men saa havde de samtidig haft den Garanti, at hvis de faldt fra, vilde deres Pension eller Enkepension blive beregnet efter de højere Regler; Forsikringens Størrelse maatte jo rette sig efter den Præmie, man betaler. Det foreliggende Forslag dækkede næppe helt det af Byraadet vedtagne og Ministeren havde kun approberet Ændringerne indtil 1. April 1929, medens Overenskomsten skulde være uopsigelig i en Arrække. Dertil kom, at man vel maatte gaa ud fra, at Pensionen ogsaa skal beregnes paa den foreslaaede Maade for de Tjenestemænd, der ikke har tillraadt Overenskomsten, men saa havde det været naturligere ganske simpelt at foreslaa en Ændring af Pensionsreglementet. En saadan Ændring kunde imidlertid ikke ske uden Ministeriets Samtykke, og deraf fulgte, at Byraadet ikke kan vedtage den foreliggende Overenskomst uden med Forbehold af Ministeriets Approbation. Endelig kunde enhver af Byens Tjenestemænd nægte at indgaa paa den foreslaaede Pensionsordning uden Hensyn til deres Organisation. Nu havde man faktisk en Pensionsordning for dem, der har stemt for den, og en anden for de øvrige, og det var selvfølgelig uholdbart; derfor vilde det sikkert være nødvendigt at foreslaa en særlig Ændring af Pensionsreglementet.

Johanne Berg syntes ikke, der var Anledning for Fabrikant Møller til saa stærkt at kritisere, at en ung Dame efter 6 Aars Arbejde for Kommunen faar en Løn af 2400 Kr. Hvis det paagældende Udvalg har kunnet bruge hende i disse Aar, maatte hun vel have den fornødne Dygtighed og kunne tilkomme en ordentlig Løn for sit Arbejde, uanset om det er en Kvinde eller en Mand. Det var lidt gammeldags stadig at tale om, at de unge Damer faar for meget i Løn. Naar de gjorde samme Arbejde som Mændene, maatte de vel kunne tilkomme samme Løn.

H. P. Christensen kunde ikke indse, at det var nødvendigt at ændre Pensionsreglementet, for naar Grundlønnen blev nedsat med 20 %, vilde Pensionen jo i Henhold til Reglementet gaa ned i samme Forhold. Naar Ministeriet først havde godkendt Ændringerne, vilde Embedsmændene sikkert ændre Signaler og finde ud af, hvad der var bedst for dem. De 20 %, som nu blev glidende, betød langt mere end alt det øvrige, for nu kunde der fremtidig forhandles om denne Del af Lønnen.

Borgmesteren havde hele Tiden haft Følelsen af, at Embedsmændene ikke vilde forhandle

om nogen Nedgang. Det fremgik af Politimesterens Stilling, som blev omtalt i sidste Møde, og allerede for 2 ½ Aar siden henvendte Embedsmændene sig til Sagfører A. F. Jensen, om han vilde varetage deres Interesser i det Tilfælde, at de ønskede at anlægge Sag mod Kommunen.

M. C. Falk bemærkede til Fabrikant Møller, at hvis det var vanskeligt at være Formand for Lønudvalget i 1919, saa var det ikke mindre vanskeligt nu, naar alt skal sættes ned. Taleren tvivlede meget om, at der var nogle, som ønskede at gaa til Sagsanlæg; derimod vilde et saadant sikkert være kommen, hvis samtlige Kommunens Tjenestemænd havde nægtet at tiltræde Forslaget; det var derfor en Styrkelse for Kommunen, at næsten alle Organisationer var gaaet med. Overfor Hr. Holst-Knudsen vilde Taleren bestemt hævde, at Forslaget fuldstændig dækker det tidligere vedtagne. Angaaende Fabrikant Møllers Forslag om at flytte Datoen fra 1929 til 1928, maatte Taleren holde paa, at det altid havde været Forudsætningen, at det nuværende Dyrtidstillæg først skal bortfalde, og fra 1. Oktober 1929 blev de 20 % saa et virkeligt glidende Dyrtidstillæg.

Holst-Knudsen mente ikke, at Embedsmændene kunde vinde en eventuel Proces mod Kommunen, og havde ogsaa udtalt dette. Naar Ministeriet i sin Tid kun approberede Lønregulativet "indtil videre", maatte det ogsaa nu kunne approbere et andet. Taleren havde udtrykkeligt sagt, at det eneste Punkt, hvor Forslaget ikke dækker den tidligere Vedtagelse, var Bestemmelsen om, at Overenskomsten skal være uopsigelig udover den Tid, Ministeren har sat. (M. C. Falk: Det gælder kun for Dyrtidstillæg!!). Hvis det kun gjaldt Dyrtidstillægget, havde Taleren overset dette, og det forandrede selvfølgelig Forholdet. Men en Ændring af Pensionsordningen kunde ikke vedtages i en Overenskomst med en Del af Organisationerne. Man maatte nødvendigvis foreslaa et Pensionsreglement, der gælder for alle, eller ogsaa lade være at ændre det.

Borgmesteren erindrede om, at da Byraadsudvalget var ovre og tale med Ministeren, havde Taleren gjort opmærksom paa, at det næppe var muligt for Byraadet at faa Embedsmændene til at gaa ind paa Forslaget. Dertil svarede Ministeren, at saa havde Ministeriet Magt dertil. Taleren havde derfor for at fremme et Forlig mellem Byraadet og Embedsmændene sat Ministeriets Skrivelse af 8. August paa Dagsordenen for det aabne Møde, idet det saa blev officielt, at det var et Krav fra Ministeriets Side mere end fra Byraadet. Byraadet havde faktisk været i en Tvangssituation, og Ministeriet havde Hovedansvaret for Sagens Udvikling.

Vald. Pedersen pointerede, at det var meget lidt, der skulde til for at faa en fredelig Ordning, og naar Borgergruppen alligevel ikke vilde gaa med til dette, kunde det tyde paa, at man fra den Side nu ønskede en Kamp om Principerne. De Ændringer, der nu var foreslaaet, var faktisk altfor ubetydelige til at rejse hele det Postyr for, som nu havde været i 3 Maaneder. Pensionsordningen havde i de sidste Aar været forfærdelig for Kommunen, nu var der en Chance for at faa den ændret i den rigtige Retning, og saa burde den borgerlige Gruppe med Glæde gaa med dertil.

Leonhard Hansen var enig med Vald. Pedersen i, at de foreslaaede Ændringer betød ikke meget; hele denne Side af Sagen var ikke en Pibe Tobak værd. Men Kernepunktet var, at Forslaget ikke burde være sendt til Ministeriet udenom Organisationerne; nu var det imidlertid sket, og Tjenestemændene havde ved i det væsentlige at gaa med til Ordningen vist en stor Forstaaelse overfor Byraadet.

M. C. Falk benægtede, at den ny Pensionsordning vilde koste flere Penge, for de Folk, der nu blev optaget under Reglementet, skulde egentlig have været ansat for 6-7 Aar siden. For disses Vedkommende blev Pensionen kun beregnet af 80 % af Lønnen, og selvom det blev mere for de andre, blev hele Ordningen dog billigere end hidtil. Det var ganske meningsløst, at en Embedsmand, som pensioneredes f. Eks. 1/10 1929, skulde miste 20 % af Pensionen; her maatte man have en mere retfærdig Beregning.

Holst-Knudsen fastholdt, at den ny Pensionsordning igennem mange Aar vilde betyde en Fordyrelse for Kommunen, idet Pensionen for langt de flestes Vedkommende skulde beregnes efter den store Indtægt i 1928.

J. Perregaard kunde heller ikke se rettere, end at Ordningen blev dyrere for Kommunen end hidtil, for naar den faste Løn blev mindre, blev der jo ogsaa indbetalt mindre til Pensionsfonden. Det var selvfølgelig en Besparelse for de nyansattes Vedkommende, men for alle de andre maatte man slæbe paa den højere Pension, saa længe de lever.

H. P. Christensen fandt ogsaa, at Embedsmændene kunde være tilfredse med Pensionen. En Embedsmand i 1. Lønklasse betalte 400 Kr. aarlig til Fonden, altsaa i 30 Aar 12000 Kr., og det kunde næppe dække 2 Aars Pension.

G. N. Knub var enig med Holst-Knudsen i, at man næppe kunde blande en Lønregulering og et Pensionsreglement sammen; de to Ting havde intet med hinanden at gøre, og det kunde ogsaa ses af, at de var stadfæstet af Ministeriet til forskellig Tid.

Borgmesteren oplyste, at Kommunen for Tiden har 220 Pensionister; hvoraf 64 ikke havde betalt til Pensionsfonden, medens de øvrige havde indbetalt ialt 219032 Kr. Men samtidig havde Kommunens Kasse udbetalt i Pension 1354168 Kr., saa det var en meget stor Udgift for Kommunen. Taleren nævnte en Række Eksempler paa Tjenestemænd, der havde indbetalt fra 0 til nogle faa Hundrede Kr. og faaet udbetalt mange Tusinde Kr. Det havde været Talerens Mening at give et Billede heraf for aabne Døre, men der blev jo ikke Lejlighed dertil. Det var en meget stor Fordel at være kommunal- eller statsansat, men det store Flertal af løse og private Arbejdere, Aldersrentenydere o. s. v. vilde sikkert i Længden reagere derimod, og det blev ogsaa nødvendigt for Arbejderpartiets Mænd i Fremtiden at tage dette Spørgsmaal op til Overvejelse.

M. C. Falk var ganske overbevist om, at et Byraad med Ministeriets Approbation kan vedtage Ændringer i et Lønregulativ, hvorved ogsaa Pensionen forandres. Efter d'Hrr. Knubs og Holst-Knudsens Opfattelse maatte Embedsmændene have Ret i deres Betragtning, og Kommunen skulde da kunne dømmes til at betale efter deres Paastand. Der var dog andre Jurister, som saa anderledes derpaa. Udvalget havde forhandlet med Tjenestemændene og faaet en Overenskomst med de fleste, som maatte kaldes en retfærdig Ordning, og hvis Ministeriet skulde gaa derimod, maatte Taleren fralægge sig ethvert Ansvar for, hvad der saa vilde ske.

Borgmesteren pegede paa, at Vedtagelsen jo skulde approberes af Ministeriet; derfor skete der slet ikke noget for den borgerlige Gruppe ved at stemme for Overenskomsten, for hvis der var noget at sige dertil, skulde Ministeriet nok finde det.

J. Chr. Møller erklærede, at den borgerlige Gruppe ikke kunde stemme derfor, men fastholdt den tidligere Vedtagelse. Angaaende de 20 % Dyrtdstillæg stillede Taleren følgende Forslag: Dyrtdstillæget reguleres fra 1/10 1928 halvaarlig i op- og nedadgaaende Retning med 1/17 for hver fulde 3 Points Stigning eller Fald i det af Statistisk Departement udregnede eller et paa tilsvarende Maade udregnet Pristal.

J. Chr. Møllers Forslag forkastedes med 8 Stemmer mod 11, hvorefter den foreliggende Overenskomst fra Lønudvalgete Flertal vedtoges med

11 Stemmer mod 8.

Indenrigsministeriets Skrivelse af 8. August angaaende Ændringer i Lønregulativet. (A., Side 117).

Uddrag fra byrådsmødet den 13. december 1928 - side 2

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 37-1928)

Skrivelse af 8. August 1928 fra Indenrigsministeriet angaaende Ændringer i Lønregulativet.
(Side 117).

Uddrag fra byrådsmødet den 10. januar 1929 - side 4

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 37-1928)

Meddelelse fra Foreningen af Embedsmænd under Aarhus Kommune og fra forskellige kommunale Tjenestemænd om, at der tages Forbehold m. H. t. de af Byraadet vedtagne Ændringer i Løn- og Pensionsforholdene.

Fra Foreningen af Embedsmænd forelaa følgende Skrivelse:

"I Anledning af de af det ærede Byraad til de forskellige kommunale Administrationsgrene udsendte Meddelelser vedrørende ændrede Lønningsforhold for de kommunale Tjenestemænd tillader vi os herved at meddele, at Foreningen af Embedsmænd ikke har tiltraadt det fra Byraadets Lønudvalg under 23. Oktober d. A. til os fremsatte Forslag om Ændringer i vore Lønnings- og Pensionsforhold, i hvilken Henseende vi tillader os at henvise til den Redegørelse og det Tilbud, der af vor Forening er afgivet lil Lønudvalget ved Skrivelse af 20. November d. A.

Vi maa derfor paa vore Medlemmers Vegne tage ethvert Forbehold overfor de af det ærede Byraad vedtagne ændrede Vilkaar, saavel vedrørende Lønning og Dyrtdstillæg som vedrørende Pensionen, idet vi ikke kan anerkende Byraadets Berettigelse til med bindende Virkning for os at foretage saadanne Ændringer eller at foretage Afkortninger i den Løn, vi hidtil har oppebaaret.

Imidlertid er vi stadig villige til at forhandle paa del af os i Skrivelse af 20. f. M. skitserede

Grundlag."

Toges til Efterretning, idet Erklæringerne henvistes til Lønudvalget.

Uddrag fra byrådsmødet den 21. februar 1929 - side 8

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 37-1928)

Andragende fra de under Kommunen ansatte Teknikere om Forhandlingsret.

Borgmesteren kunde ikke indse, at Byraadet skulde være forpligtet til at forhandle med en Flok Mennesker, der finder paa at lave en Forening. Taleren satte mest Pris paa, at Folk holder sig indenfor deres Organisation og forhandler gennem Hovedorganisationen, og vilde foreslaa, at man svarer Andragerne i den Retning.

Borgmesterens Forslag tiltraadtes.

Andragende fra Sygeplejeassistenterne ved Hospitalerne om Henstand med Indbetaling af Pensionsbidrag.

Lønudvalget indstiller, at Andragendet bevilges saaledes, at der gives de paagældende Anciennitet fra Ansættelsesdagen, og at Bidrag til Pensionsfonden for den forløbne Tid for de Sygeplejeassistenters Vedkommende, der er ansat i Tiden før 1. April 1923, kan ske ratevis i Løbet at 5 Aar med 1/60 hver Maaned, for de Assistenters Vedkommende, der er ansat i Tiden fra 1. April 1923 til 1. April 1927, i 2 Aar med 1/24 hver Maaned, og for de Assistenters Vedkommende, der er ansat i Tiden fra 1. April 1927 til 1. April 1929, i 1 Aar med 1/12 hver Maaned.

M. C. Falk anbefalede Indstillingen.

Indstillingen vedtoges.

Uddrag fra byrådsmødet den 7. marts 1929 - side 18

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 37-1928)

Andragende fra 4 Funktionærer ved Kommunens Hospitaler om Nedsættelse af deres Brændselsafgift.

Lønudvalget indstiller, at Afgiften for Brændsel til Opvarmning af Kommunens Tjenesteboliger, efter Lønklasserne 200 Kr. og 150 Kr. aarlig, fra

1. April 1929 nedsættes med 50 %.

M. C. Falk anbefalede Indstillingen. Nedsættelsen gjaldt for samtlige Tjenestemænd, der har Tjenestebolig.

J. Chr. Møller syntes, at en Nedsættelse paa 50 % var for meget paa en Gang. En Mand med en 3-Værelses Lejlighed kunde ikke klare sig med 75 Kr. aarlig til Brændsel, saa Kommunen fik et direkte Tab. Taleren vilde henstille at man nøjes med 25 % foreløbig og saa ser Tiden an.

M. C. Falk mente ikke, man i en privat Husholdning brugte mere end 75 Kr. aarlig til Brændsel i en 3-Værelses Lejlighed. Lønudvalget var enig om, at den foreslaaede Pris var passende.

Borgmesteren kunde se, at de kommunale Funktionærer havde forstaaet at benytte sig af Situationen ved Byrådsvalget.

J. Perregaard var enig med Fabrikant Møller i, at hvor der fandtes Centralvarme, var 75 Kr. aarlig for lidt; det vilde koste mindst 150 Kr. Hvor der fandtes varmt Vand i Lejligheden, sparedes der ogsaa megen Gas.

M. C. Falk syntes, at Perregaard kunde have fremsat disse Bemærkninger paa et andet Sted.

J. Chr. Møller antog ikke, at Hr. Falk havde tænkt paa Lejligheder med Centralvarme, og der var ikke Mening i, at en Embedsmand, der f. Eks. bruger for 300 Kr. aarlig, skal nøjes med at betale 100 Kr. Selv om Lønudvalget var enig om Forslaget, var det jo ikke ufejlbarligt, og Taleren vilde henstille til Udvalget at tage Sagen tilbage og tænke lidt nærmere derover.

N. C. Christiansen indrømmede, at Udvalget næppe havde tænkt paa Lejligheder med Centralvarme. I en almindelig Lejlighed med Kakkellovne brugtes der næppe mere end 75 Kr. aarlig til Brændsel; men maaske kunde man nøjes med 25 % Nedsættelse for Lejligheder med Centralvarme og 50 % for de øvrige.

M. C. Falk havde ikke noget imod at tage Sagen tilbage, hvis Byraadet ønskede det.

Sagen gik tilbage til Udvalget.

Andragende fra Havneassistent K. E. Jørgensen om Oprykning i højere Lønklasse.

Anbefalet af Havneudvalget.

Lønudvalget tiltræder Havneudvalgets Erklæring og indstiller, at Ansøgeren fra 1 U. 1929 oprykkes i Lønregulativets 5. Lønklasse med den af Indenrigsministeriet under 8. August 1928 approberede Ændring og med Lønanciennitet fra

1. April 1929.

Indstillingen vedtoges.

